

Nilsen Prosjekt AS

Ole Deviksvog 38
0668 OSLO

ARKEOLOG

KULTURHISTORISK MUSEUM Universitetet i Oslo		
Saksb. L60	22 DES. 2006	Kopi
Ark:	0628-53	
Saksnr.	05/16067	Dok.nr.: 2

Gnr 53 og 55 bnr 12,65 og 2 - Grønsand - Storsand - Hurum kommune - kulturminneregistreringer

Utviklingsavdelingen har foretatt arkeologiske registrering av det planlagte byggeområdet.

Vi viser til vedlagte rapport. Det ble funnet en gravrøys, en gravhaug, 31 stolpehull, tre kokegroper og et dyrkningslag fordelt på 5 lokaliteter. Alle disse kulturminnene er automatisk fredete kulturminner, jmfør kulturminneloven § 4. a, b, c og j. I tillegg har alle kulturminnene en sikringssone på minimum 5 meter utenfor dets synlige ytterkant. Fylkeskommunen har myndighet til å utvide denne grensen dersom vi mener det er behov for det jmfør § 6 i samme lov. Dette må vi komme tilbake til.

I tillegg til de automatisk fredede kulturminnene ble det funnet 7 rydningsrøys av uviss alder.

Vi ber om at utbygger tar kontakt med oss for å diskutere hvor eventuelt utbygging kan utføres i dette planområdet. Kulturminnevernets krav er at enkeltkulturminner ikke skal bli liggende inne i et byggeområde slik at de kan bli skadet. Målet er å bevare sammenhengende områder med kulturminner. Dersom det er nødvendig for å få til en utbygging, kan det søkes om dispensasjon fra kulturminneloven for de kulturminnene som vil bli berørt. Dette bør vi derfor diskutere i et møte når reguleringsplanen legges ut til offentlig høring..

I forbindelse med registreringen og etterarbeid ble det totalt brukt 220 arbeidstimer. Det ble også tatt ut to C14 – prøver. Faktura på kr 141300,- (220 timer à kr 600,- + 9300 for C-14) vil bli sendt fra regnskapsseksjonen snarest.

Med hilsen

Inger Liv Gøytildund
Inger Liv Gøytildund
kulturvernleder

Kjell Erik Sønsterud
Kjell Erik Sønsterud
arkeolog

POST ADRESSERES TIL AVDELINGEN - IKKE TIL ENKELTPERSONER

Postadresse
BUSKERUD FYLKESKOMMUNE
Fylkeshuset
N-3020 Drammen

Besøksadresse
Hauges gate 89
E-postadresse
Postmottak@bfk.no

Telefon
32 80 85 00
Internett
www.bfk.no

Telefaks
32808676

Bankkonto
2200.07.13523
Foretaksregisteret
NO 964 951 373

Vår dato
18.12.2006

Vår referanse
05/00530-8

Vedlegg:

1 Arkeologisk rapport

Kopi til:

Buskerud Kommunerevisjon IKS

Fylkesmannen i Buskerud

Hurum kommune

Kulturhistorisk museum, Universitetet i Oslo

Siv.ubg. Gjermund Stuvøy

Postboks 4197, 3005 DRAMMEN

Postboks 1604, 3007 DRAMMEN

Prestegårdsalleen 4, 3490 KLOKKARSTUA

Postboks 6762 St.Olavspl., 0130 OSLO

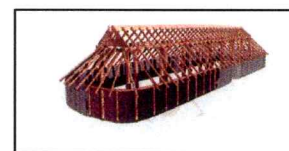
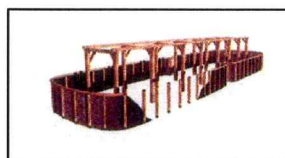
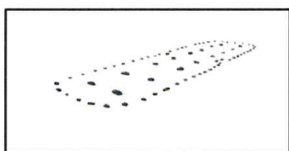
Åsveien 9, 3475 SÆTRE

Lisbeth Kaas Ambrosen Utviklingsavdelingen

Vedlegg 1
Sak. 05/16067-2

**RAPPORT FRA KULTURHISTORISK REGISTRERING PÅ 55/1
GRØNSAND
HURUM KOMMUNE**

KJELL ERIK SØNSTERUD
UTVIKLINGSAVDELINGEN
BUSKERUD FYLKESKOMMUNE

RAPPORT FRA KULTURHISTORISK BEFARING/REGISTRERING

Kommune:	Hurum		
Gardsnavn:	Grønsand og Storsand		
Gardsnummer:	53 og 55		
Bruksnummer:	12,65 og 2		
Kartreferanse	ØK-kart: CM 039 - 5-4		
Tiltakshaver:	Nielsen Prosjekt AS		
Adresse:	Ole Deviksveg 38 0668 Oslo		
Navn på sak:	Grønsand og Storsand – varsel om regulering		
Saksnummer:	05/530		
Prosjektnummer:			
Registrering utført:	025.042006 – 05.06.2006	Ved:	Kjell E. Sønsterud
Rapport utført:	10.08.2006 – 18.08.2006+ 16.11.2006	Ved	Kjell E. Sønsterud
Autom. fredede kulturminner i området: stolpehull, kokegroper, gravrøys og gravhaug Nyere tids kulturminner i området: Rydningsrøyser			Registreringsnummer
Fotodokumentasjon:			
Faglige konklusjoner:			
☐ Planen er <u>ikke</u> i konflikt med kulturminner.			
Automatisk fredete kulturminner		Nyere tids kulturminner	
☒ Planen er i konflikt	☐ Ingen synlige, potensiale under bakken	☐ Planen er i konflikt	☐ Ikke påvist til nå, nærmere arkivsjekk påkreves
☐ Ikke vurdert		☒ Ikke vurdert	
Videre saksgang			
Registreringar		Merknader	
☐ Videre reg. ikke nødvendig	☐ Videre reg. nødvendig	☐ Ingen merknad	☒ Tiltrår spesialområde
☒ Reg. fullført		☒ Tiltrår dispensasjon	☐ Foreløpig uavklart
Merknader:	For enkelte lokaliteter ble det kommet til enighet med tiltakshaver om å søke om dispensasjon fra kulturminneloven når reguleringsplanen legges ut til offentlig høring , mens fylkeskommunen vil gå inn for oppretting av speisalområde for to lokaliteter; ID 99987 (enkletliggende gravrøys) og ID 102016, enkeltminne 8 (gravhaug, del av et felt bestående av 8 gravhauger hvorav en ligger innenfor plangrensen.)		

BAKGRUNN FOR PLANEN:

I forbindelse med reguleringsplan for Grønsand gård ble det i regi av Buskerud fylkeskommune foretatt kulturminneregistreringer av planområdet. Området er foreslått regulert til reise og fritidsvirksomhet, samt boliger. Formålet med registreringen var å påvise og avklare forholdet til automatisk fredede kulturminner, jf § 9 i kulturminneloven av 9. juni 1978.

SAMMENDRAG

Registreringen ble startet opp i slutten av april 2006. Området som skulle registreres består både av innmark og utmarksområder. På innmarksområdene ble det foretatt maskinell sjakting, mens det på utmarksområdene ble stukket etter steinalderlokaliteter samt registrert for synlige kulturminner på overflaten.

På innmarksområdene ble det påtruffet flere automatisk fredede kulturminner, i form av bosetningsspor (stolpehull, kokegroper, gravrøys og en gravhaug) samt kulturminner med usikker datering (rydningsrøyser). Det ble ikke påtruffet kulturminner i utmarksområdene. Utmarksområdene ble registrert av Lars Groseth.

I tillegg til strukturene ble det også funnet en bronsegenstand med usikker datering og funksjon, samt en kjerneskrape og et avslag i flint. Disse ble funnet i umiddelbar nærhet av en rekke med stolpehull.

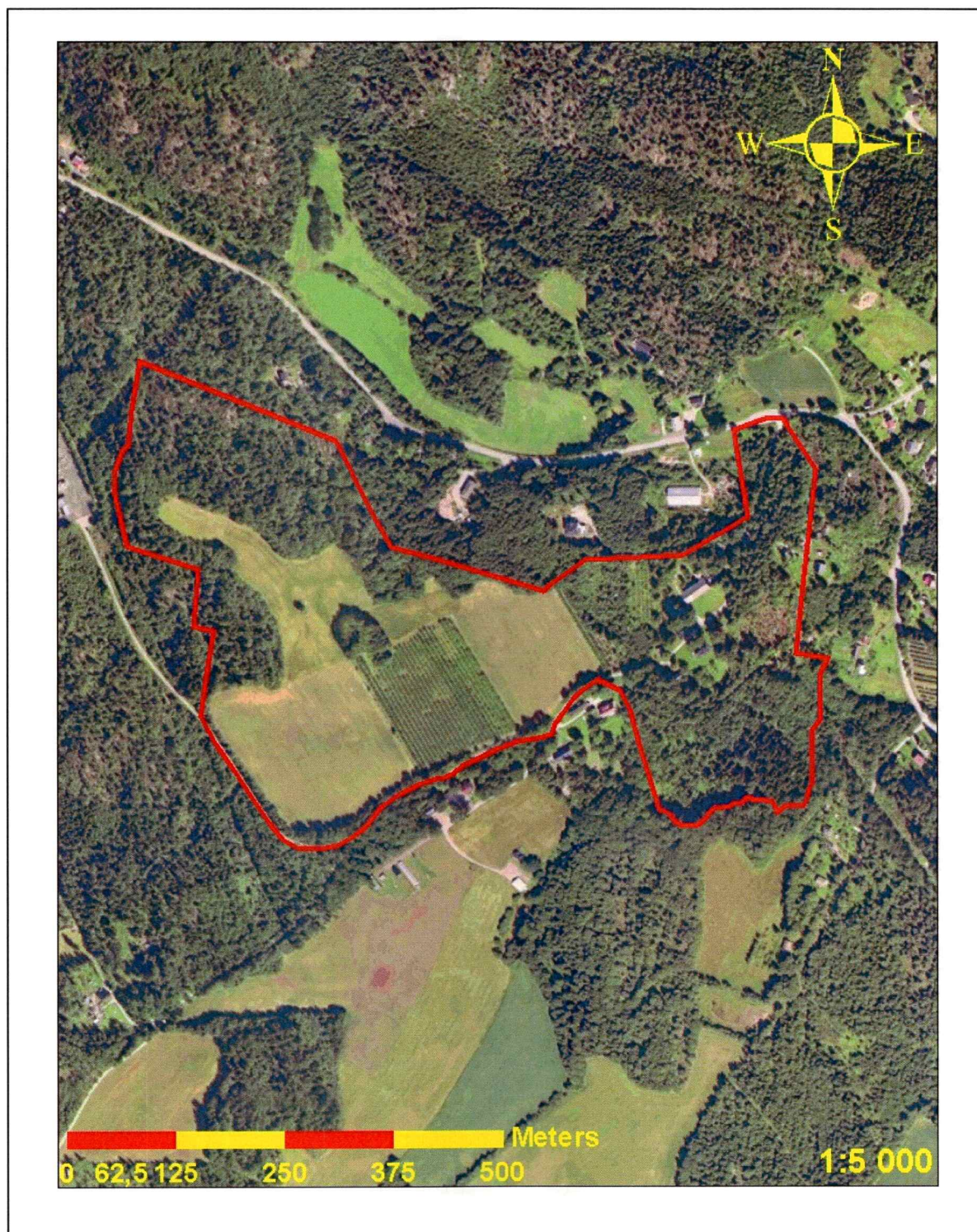
Maskinfører var Jørgen Sæhtre, som utførte dette på en svært tilfredsstillende måte.

Under hele registreringsperioden var det en god og nyttig dialog mellom tiltakshaver Terje Nielsen og fylkeskommunen.

OMRÅDET

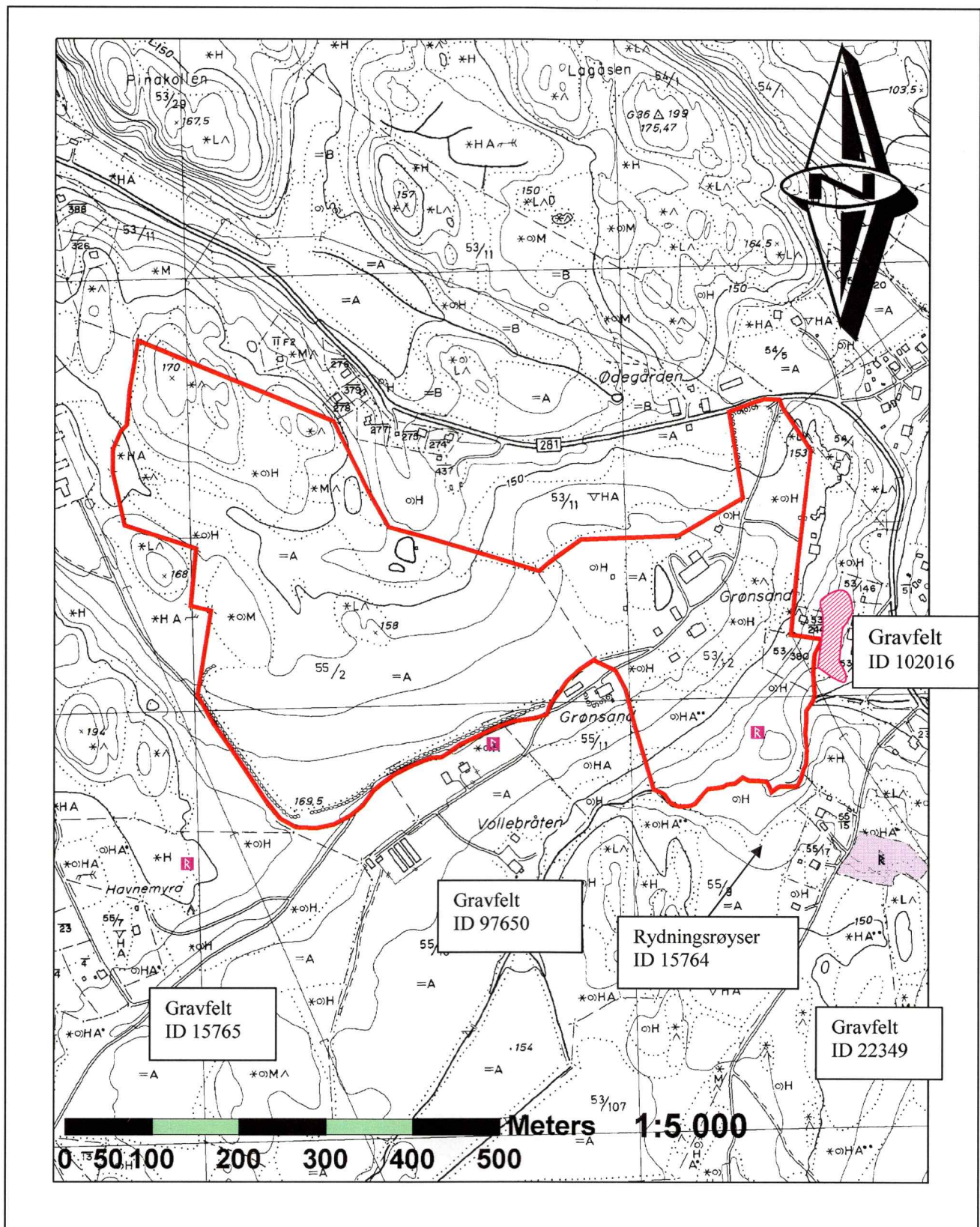
Grønsand ligger i den nordøstlige delen av Hurum kommune, ca 5 km. syd for tettstedet Sætre og utgjør en del av området Storsand.

Planområdet ligger fra 140 ca. til 170 m.o.h. og fremstår delvis som et platå avgrenset av en nord – sydorientert fjellrygg i vest samt en terrassekant i øst. Områdene rundt gårdsbebyggelsen består av innmarksområder og fremstår som relativt plant bortsett fra de nordlige delene som fremstår som en markant forsenkning i terrenget, mens utmarkområdene er noe mer kupert med mye bergknauser i dagen. Vegetasjonen i området består av blandingsskog med løv og barskog. Innmarksområdene har i de senere årene vært benyttet delvis som beite og delvis som frukthage.

TIDLIGERE ARKEOLOGISKE REGISTRERINGER

Innenfor planområdet var det ikke tidligere påvist automatisk fredede kulturminner. Det går riktignok et vegfar gjennom planområdet, som er nevnt i skriftlige kilder på 1400 – tallet, men er sannsynligvis langt eldre. Dette vegfaret går under benevnelsen Sandstien og er fremdeles i bruk. I tillegg er det registrert et rydningsrøysfelt av usikker alder i planområdets sydøstre del. I nærområdene rundt Grøndsand er det imidlertid registrert flere kulturminner både automatisk fredede og andre kulturminner. I en rapport fra NIKU i 2005 (*Bidrag til kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljøer, Hurum kommune*), går det frem at dette område må anses for å ha en høy verneverdi med tanke på kulturmiljø.

Både vest, syd og øst for planområdet er det registrert flere automatisk fredede og andre typer kulturminner. Det dreier seg om gravfelt og rydningsrøysfelt.

IDnr	Kategori
15765	Gravfelt bestående av 60 røyser
97650	Gravfelt bestående av minst 2 hauger
22349	Gravfelt bestående av 22 gravhauger
15764	Rydningrøysfelt bestående av 17 rydningsrøyser
102016	Gravfelt med 8 gravhauger

GÅRDSHISTORIE

Gård, Gnr/Bnr	Utdrag fra Rygh	Første gang nevnt i skr. kilder	Alder
Grønsand 53/12,65	Udt. grø2nnsann. -- Grundesandt 1578. 1593. 1617. Grønsand 1723 (2 Opsiddere). Udskilt fra Storsand (GN. 53). Den nuværende Form findes allerede omkr. 1660, men er aabenbart ikke den oprindelige, skjønt den ogsaa findes i Sande JL. Snarest af Mandsnavnet Grundi, der var almindeligt i MA. og endnu bruges i Nedenes (jfr. PnSt. S. 98).	1578	?
Storsand 55/2	Udt. stó2rsann. -- i Sanda a Hudrimastrond DN. IV 116, 1317 a Sande DN. II 312, 1367 IV 361, 1368 (nedre).	1317	?
	b.5,s.364 Øfræ Sander RB. 255. Sand NRJ. IV 80. 82 [4 Opsiddere]. Sanndt 1593. Storsand med Torgersrud 1723. Tillægget Stor- er tilkommet i Modsætning til Lillesand, der var en Plads under GN. 54 Slottet (Kraft2 II S. 192), nu kaldt Sand (Busland S. 119). En Part af Storsand var Astosand RB. 247. Oustesanndh 1578 ("ligger til nunne closter udi Opslo"). 1593. Øste Sand 1650: sms. med Kvindenavnet Ásta (se PnSt. S. 19). En anden Part var Øde Sand 1578 (nordre). 1593. Til nedre Sand hørte efter DN. IV 361, 1368et		

	Saltkøgeri. Storsand, Børsand og Grønsand har givet Sandsbygden (den nordøstlige Del af Sognet) Navn. -- Om Torgersrud se Br.-No. 11.		
--	--	--	--

BEMANNING OG TIDSBRUK

Undersøkelsen ble utført av Kjell E. Sønsterud og Lars Groseth. I tillegg var Kristoffer Dale engasjert i to dager. Undersøkelsen ble påbegynt 25.04.2006 og avsluttet 05.06.2006. Innenfor dette tidsrommet ble det brukt 135 timer på innmarksregistreringene, 30 timer på utmarksregistreringene (inkludert steinalderstikking) samt 55 timer på for og etterarbeid, til sammen 220 timer.

STRATEGI OG METODE

Som nevnt ovenfor omfatter planområdet både innmarks og utmarksområder, noe som medførte bruk av flere forskjellige registreringsmetoder. På innmarksområdene ble det foretatt maskinell sjaktning, mens det på utmarkområdene ble foretatt en visuell overflatebefaring samt stukket etter steinalder.

Søkesjaktene på innmarksområdene var 3 – 4 m brede og varierte i lengde ut fra terrengets beskaffenhet. I de områder hvor det ble påtruffet strukturer, ble sjaktene utvidet primært med den hensikt å få en avgrensning på utstrekningen av strukturer. Sjaktene ble plassert på steder i terrenget hvor man anså mulighetene for funn av strukturer tilstede. I tillegg ble det ansett for viktig å få undersøkt hele området på en grundig måte og det ble derfor også lagt sjakter i områder hvor man anså funnpotensialet for lite.

Det ble prøvestukket etter lokaliteter fra steinalder i planområdets nordre del. Her er det en kolle som ligger på 155-170 moh. Mellom bergknausene på denne kollen er det flere dalganger med løsmasser som vender mot sør og sørøst. I de sørligste delene av disse dalgangene, ned mot dagens dyrka mark, har det også vært dyrket tidligere. Her er det forholdsvis ung skog og ingen eldre røtter. Foruten områdene som tidligere har vært dyrka, er det blandingsskog med vanlig, åpen skogbunn. Det ble også tatt noen få prøvestikk på en flate i vestlig del av planområdet som ligger på 155 moh. På denne høyden over havet er det et potensiale for å finne strandbundne lokaliteter fra eldre steinalder.

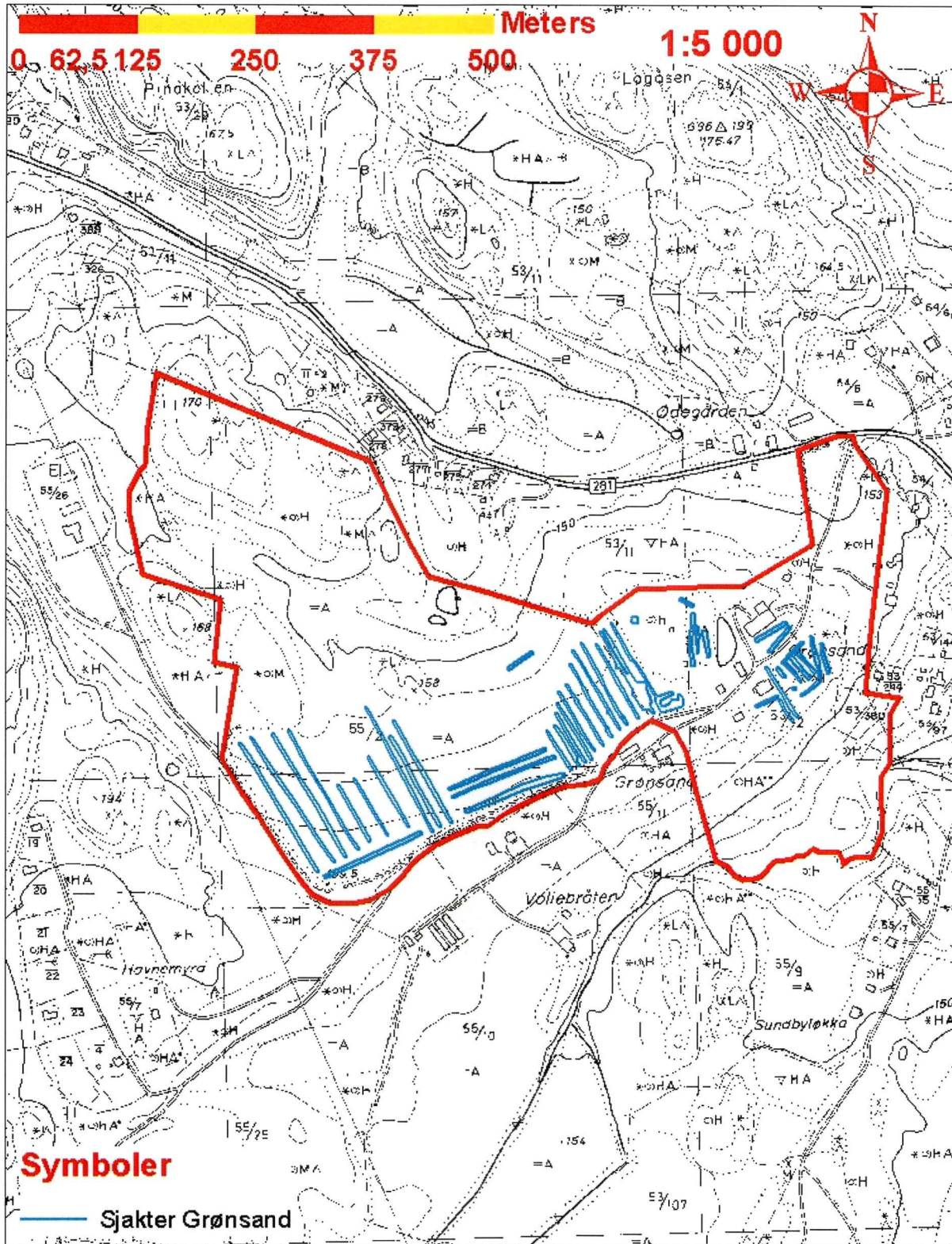
De fleste prøvestikkene ble tørrsoldet. På en regnfull dag med våt bakke, ble prøvestikkene vannsoldet i vanddammer som oppsto på grunn av regnet. Sjaktene ble målt inn av firmaet Scan Survey AS, mens de negative prøvestikkene ble målt inn med fylkets egen GPS/PDA-løsning.

Dokumentasjonen består av både plan og profiltegning av enkelte strukturer samt foto.

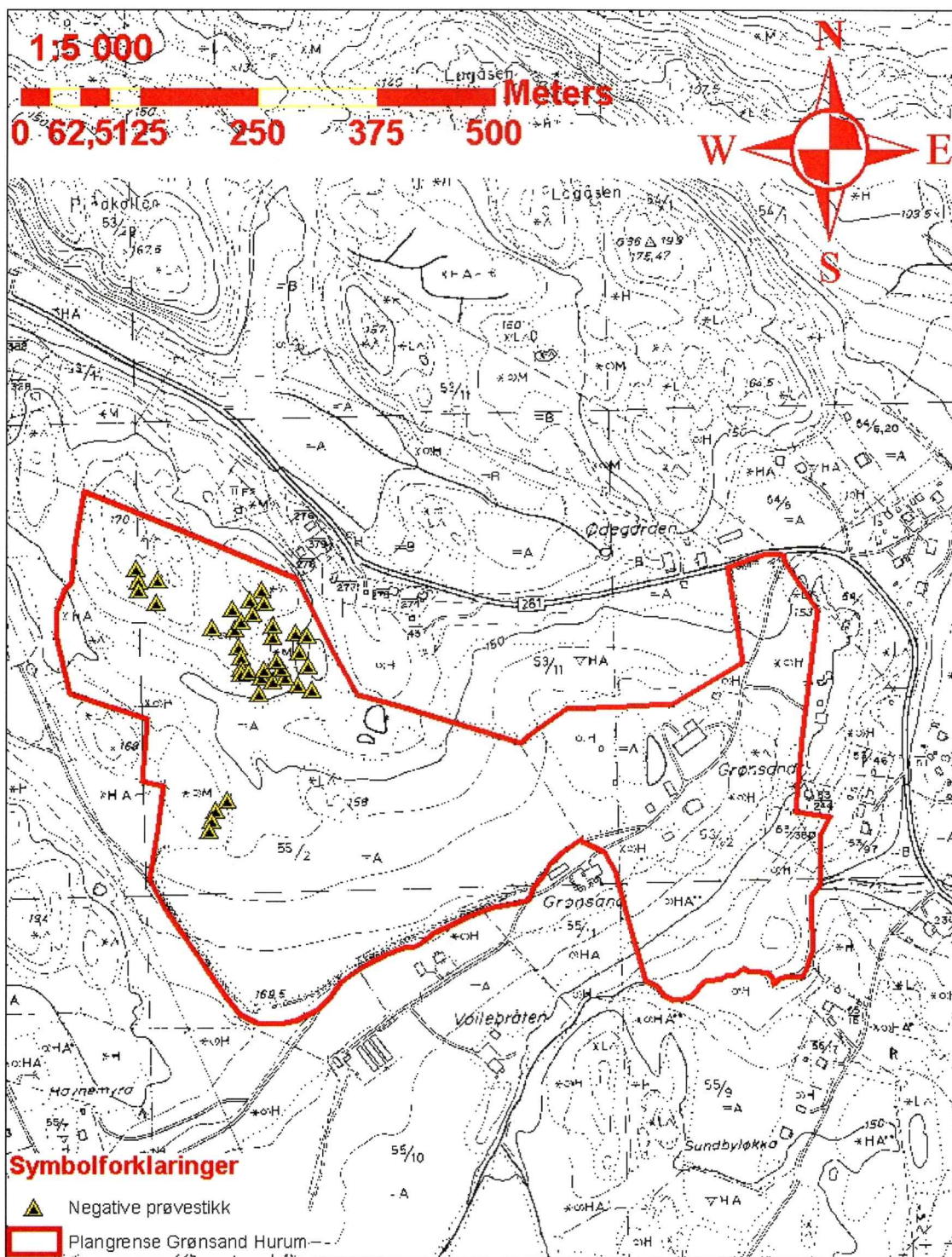
Søkesjaktene

På innmarksområdene ble det til sammen gravd 44 sjakter av varierende lengde, fra ca. 20 m opp til 160 m. Bredden på sjaktene varierer fra 3,5 – 4 m. Det avdekkede areal utgjør ca 13600 m². Søkesjaktene ble konsentrert på de høyereliggende flater samt området rundt tunet på gården.

Prøvestikking

Det ble tatt 42 prøvestikk, alle uten funn eller andre indikasjoner på forhistorisk aktivitet.

STRATIGRAFI/GRUNNFORHOLD

Hele platået som innmarksområdet ligger på består av morenemasser med svært varierende grunnforhold fra svært steinrik grunn til relativt fin sandgrunn. I området øst for våningshuset fremsto grunnen som meget steinrik. Dette området har tidligere vært benyttet som beite, men har ikke vært ryddet og det var mye store synlige stein i overflaten. Lenger vest i planområdet endrer forholdene seg markant, men det er i all hovedsak også her relativt mye stein i grunnen, men da stein av langt mindre størrelse enn på området øst for våningshuset.

Gjenfylt sjakt i området øst for våningshuset. Bilde tatt mot syd

Sjakt gjennom "eplehagen" vest i planområdet. Bilde tatt mot nord.

En viktig observasjon vedrørende grunnforholdene ble gjort i området hvor stolpehullsrekka ble avdekket. Her fremsto grunnforholdene som fin gulbrun sand med svært lite stein. Dette området var det eneste stedet innenfor planområdet med slike grunnforhold og det kan virke som om det her var planmessig og grundig ryddet. I området nord og øst for disse strukturene ble det for øvrig registrert 7 rydningsrøyser og en gravrøys.

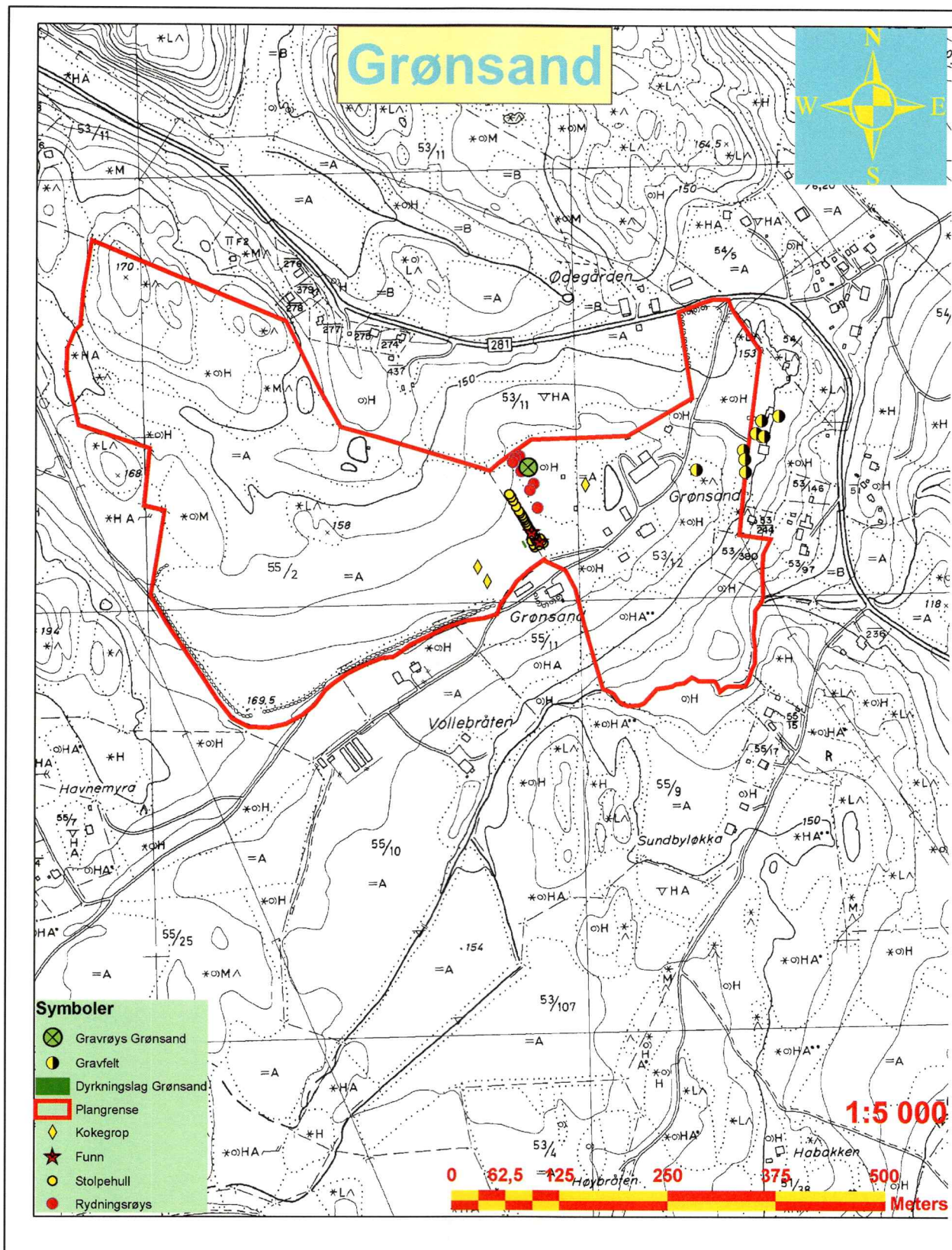

Område med stolpehullsrekke. Bilde tatt mot nord

Pløyelagstykkelsen varierer fra ca. 15 – 25 cm.

OBSERVASJONER/REGISTRERINGER

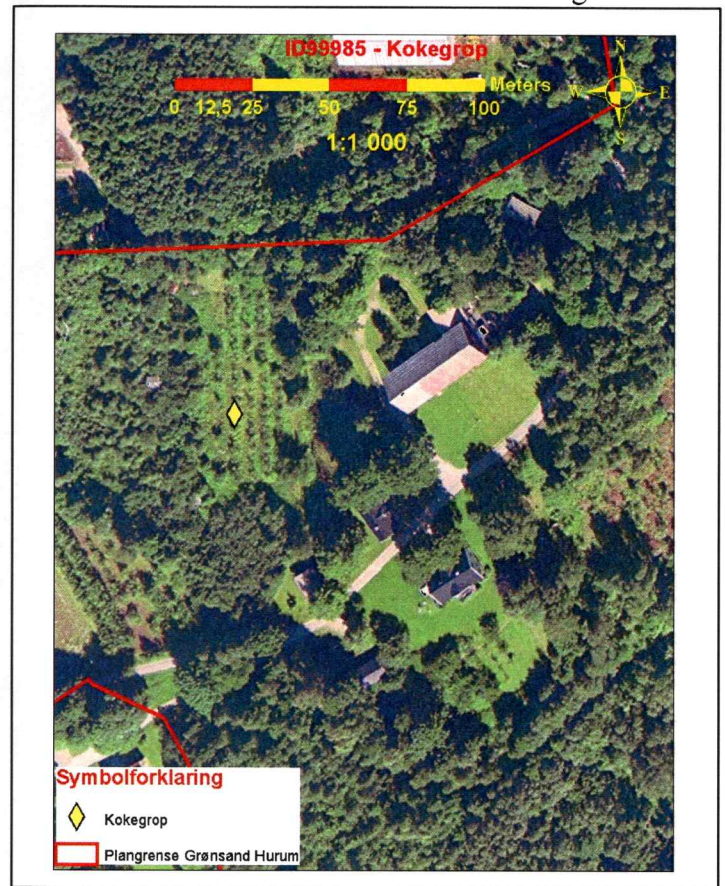
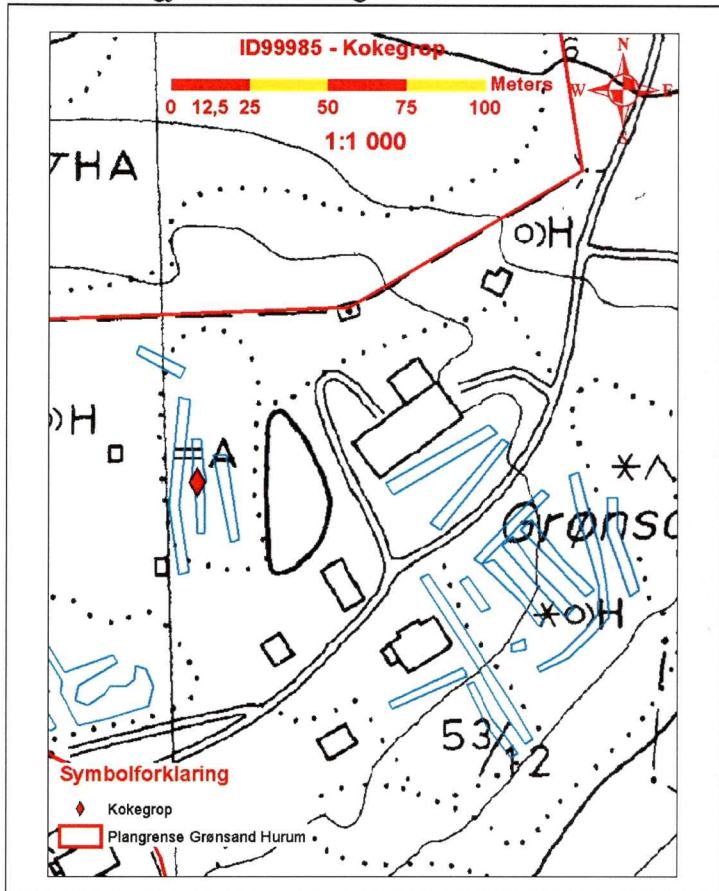
Ved registreringen ble det funnet flere automatisk fredede kulturminner og kulturminner med uviss alder. Det ble funnet en gravrøys, en gravhaug, tre kokegroper, 31 stolpehull, 7 rydningsrøyser og et dyrkningslag. I tillegg ble det funnet en bronsegjenstand av ukjent alder og funksjon, en kjerneskrape og et flintavslag innenfor planområdet. Disse har blitt fordelt på 5 forskjellige lokaliteter med tilhørende IDnr. i den nasjonale kulturminnedatabasen "Askeladden", ut fra type kulturminne og plassering. Samtlige registreringer (bortsett fra gravhaugen) ble gjort innenfor et relativt konsentrert område vest og nordvest for dagens gårdsbebyggelse. Gravhaugen ligger rett øst for driftsbygningen på gården og tilhører et felt på til sammen 8 hauger. De øvrige 7 haugene ligger på en rekke, orientert nord-syd rett øst (inntil plangrensen).

IDnr:99985 – Enkeltliggende kokegrop

På en liten slette mellom myrområde i vest og den fredede salamanderdammen i øst ble det funnet en enkeltliggende kokegrop. I dette området var det tidligere plantet fruktrær og undergrunnen bar noe (men ikke mye) preg av dette i form av spor etter røtter. I dette området ble sjakten noe utvidet og det ble også lagt parallelle sjakter på hver side med ca. 2 meters mellomrom. Det ble ikke lagt flere sjakter nærmere "salamanderdammen" da dette ville bryte en evt. sikringssone.

Kokegropa hadde en sirkulær form og fremsto som en nedgraving med enkelte skjørbrønte stein i overflaten. Som en del av registreringen ble denne kokegropa videre undersøkt gjennom snitting etter avtale med kulturhistorisk museum. Dette bl.a. for å få ut en datering.

IDnr: 99985 i plan. Bilde tatt ovenfra

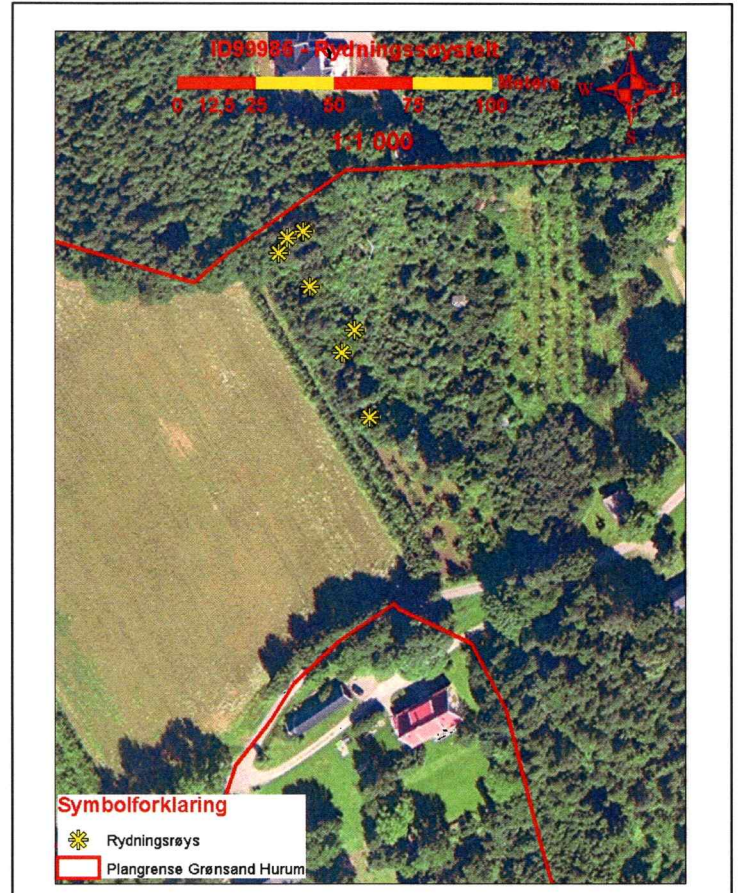
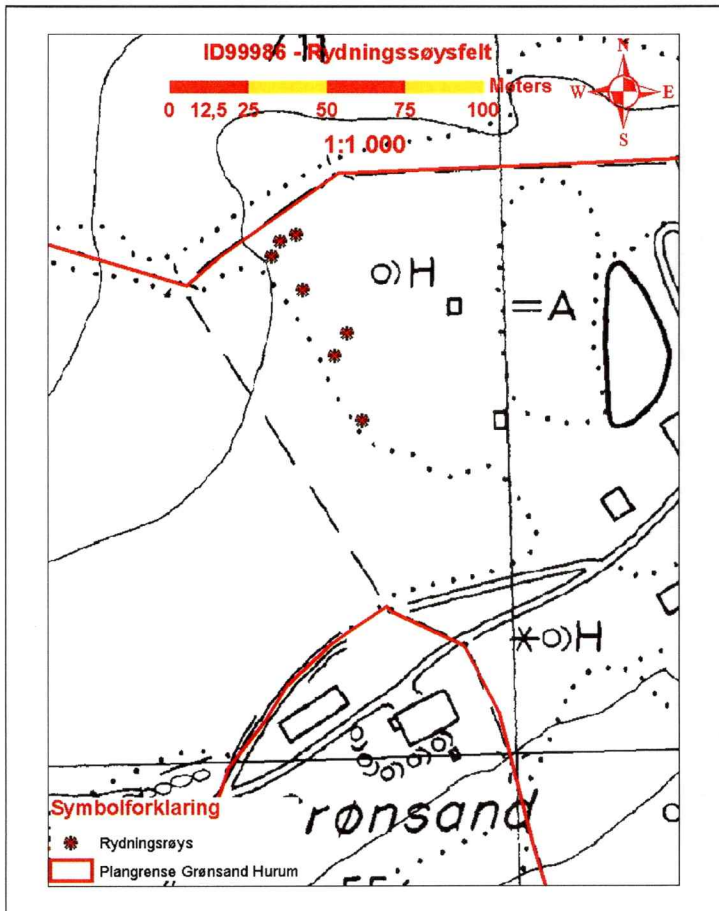
IDnr: 99985 i profil. Bilde tatt mot nord

Diameter: 0,66 m	Plantegning: 1:20
Dybde: 0,20 m	Profiltegning: 1:20
C14 tatt ut	8 gram
	Datert til 2490 – 2190 BC

IDnr: 99986; Rydningsrøysfelt med 7 rydningsrøyer

På en liten høyderygg rett vest for myrområdet og øst for beiteområdet ble det bl.a. registrert 7 rydningsrøyer. Disse ligger til dels på en linje som har en nordvestlig-sydøstlig orientering, som sammenfaller med høyderyggens orientering.

I henhold til Ingunn Holm ved Kulturhistorik Museum dreier dette seg etter all sannsynlighet om rydningsrøyer av varierende alder fra etterreformatorisk tid.

Rydningsrøys 1:

Sirkulær form. Stein i størrelsesorden 10 – 30 cm i diameter.

Diameter: 1,60 m	Dokumentasjon:
	Foto
Høyde: 0,20 m	

Rydningrøys 2:

Sirkulær form. Delvis overgrodd av torv. Stein i størrelsesorden 10 – 30 cm. i diameter

Diameter: 2,40 m	
Høyde: 0,15 m	

Rydningrøys 3:

Diffus form med stein i størrelsesorden 10 – 30 cm i diameter.

Lengde: 3,50 m	
Bredde: 1,80 m	
Høyde: 0,20 m	

Rydningrøys 4:

Avlang oval form. Sannsynligvis en moderne rydningrøys ("*potetrøys*") bygd opp av små stein, ca. 10 cm i diameter. Kan være eldre faser under det øverste laget. Skiller seg relativt markant ut i fra de andre rydningrøysene.

Lengde: 6,0 m	
Bredde: 3,80 m	
Høyde: 0,30 m	

Rydningrøys 5:

Sirkulær form med stein i størrelsesorden 10 – 20 cm i diameter.

Diameter: 2,60 m	
Høyde: 0,20 m	

Rydningrøys 6:

Sirkulær form, bygd opp av stein i størrelsesorden 10-20 cm i diameter.

Diameter: 3,20 m	
Høyde: 0,45 m	

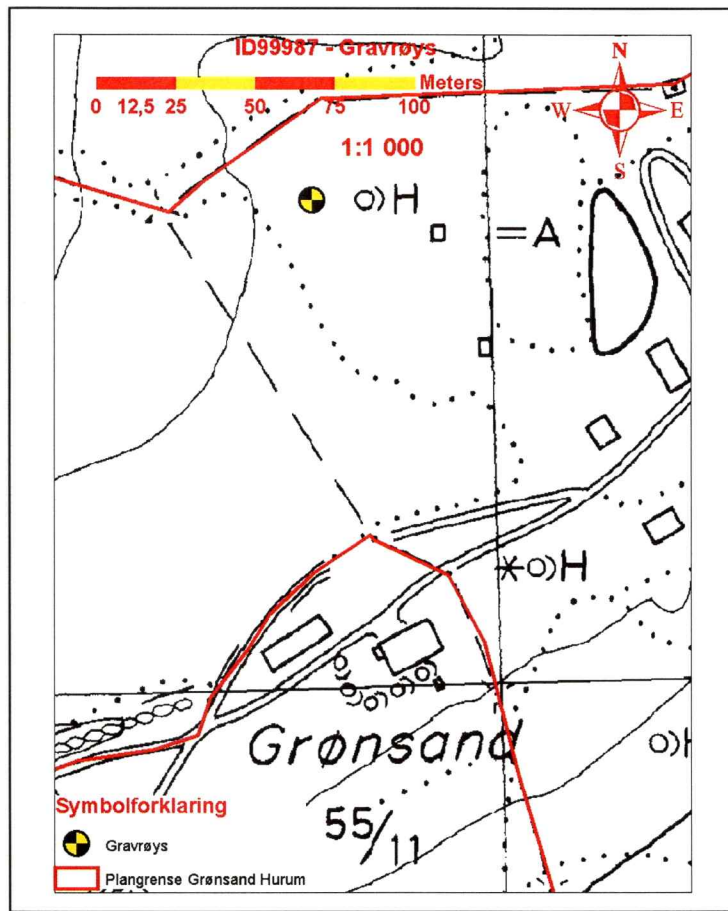
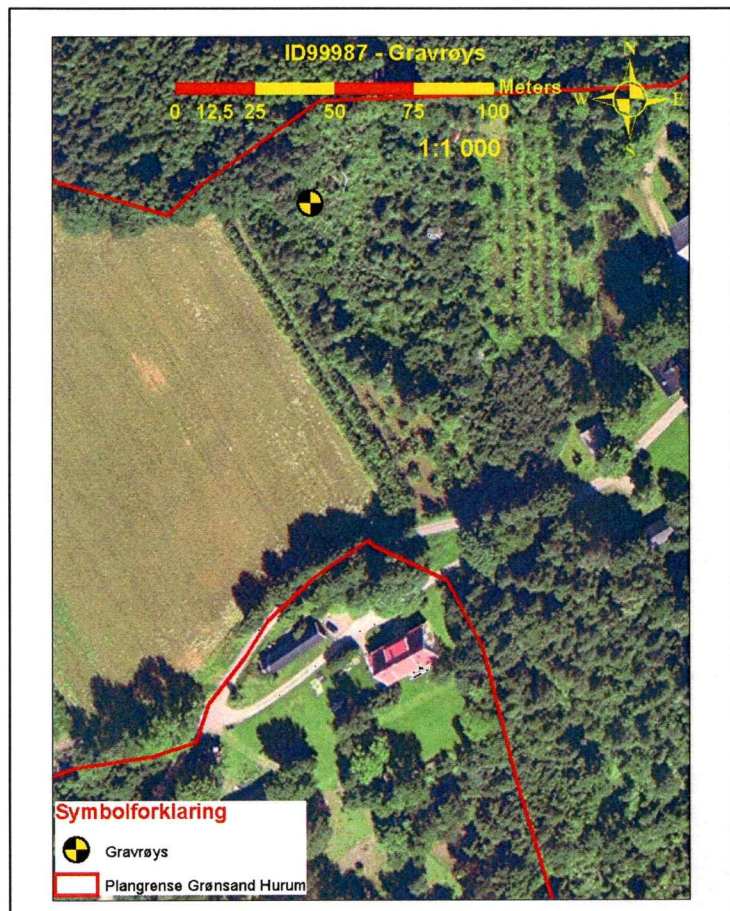
Rydningrøys 7:

Avlang (oval) form bygd opp av stein i størrelsesorden 10 – 20 cm i diameter.

Lengde: 5,50 m	
Bredde: 2,60 m	
Høyde: 0,30 m	

IDnr: 99987- Gravrøys

På samme høyderogg som rydningsrøysene ble det også registrert en gravrøys. Denne ligger på det høyeste punktet i området hvor terrenget faller av mot vest, nord og øst. Også denne røysa ligger nær myrområdet.

Gravrøysa har som enkelte av rydningsrøysene en sirkulær form, men skiller seg markant ut fra disse både hva størrelse og oppbygging angår.

Elles bærer røysa sterkt preg av moderne inngrep, både i form av plyndring og at man har fjernet store mengder stein fra den, samt at man har påført mindre rydningstein i den vestlige delen. Steinene som er fjernet kan ha blitt brukt til et steingjerde som ligger ca. 30 m nord for røysa. Den nordlige delen av røysa bærer også preg av plyndring.

De steinene som i dag er synlige har en størrelse på opp til 50 cm i diameter og de største steinene utgjør avgrensningen på røysa.

Diameter: 7,50 m	Dokumentasjon:
	Foto
Høyde: 0,40 m	

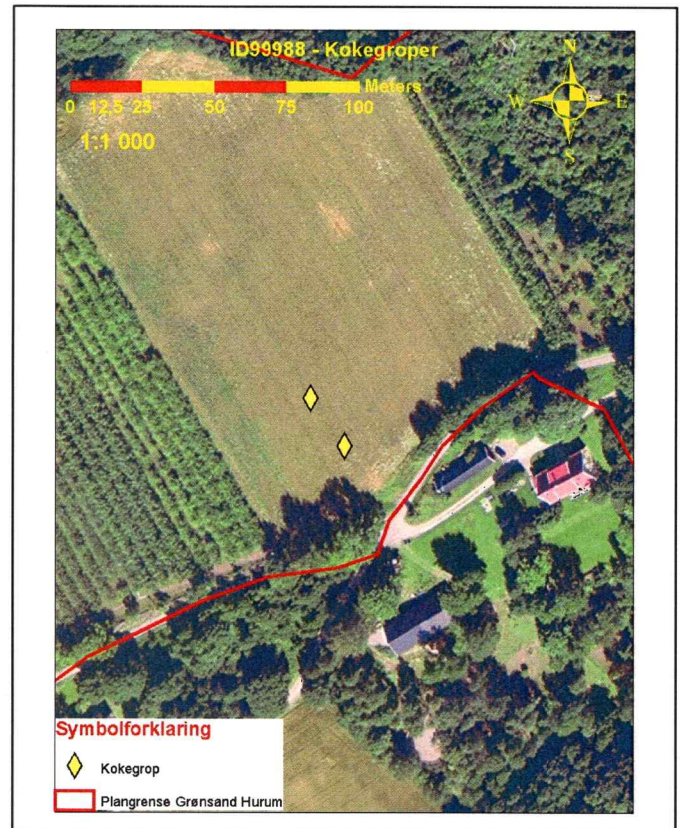
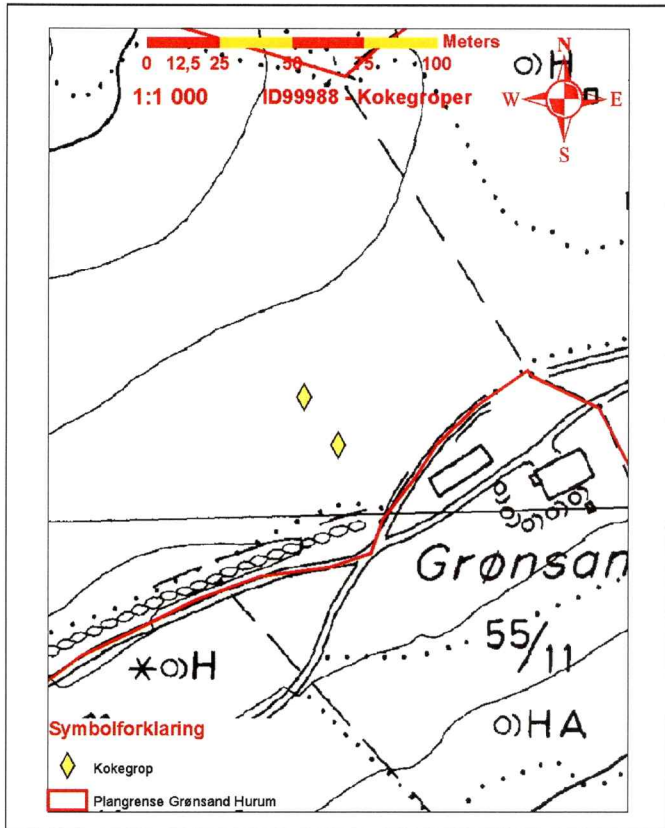
ID 99987. Bilde tatt mot nord

ID99987. Bilde tatt mot vest

IDnr 99988 – To kokegroper

På den høyestliggende flaten innenfor planområdet, rett øst for frukthagen ble det i samme sjakt påtruffet to kokegroper med 22 meters mellomrom.

Kokegrop 1:

Kokegrop 1 ligger lengst syd av de to kokegropene. Denne har en sirkulær form og fremstår som en sirkulær nedgraving med kull og skjørbrent stein

Diameter: 0,80	Dokumentasjon:
	Foto

ID99988 Kokegrop 1. Bilde tatt mot øst

Kokegrop 2

Kokegrop 2 ligger 22 m nordvest for kokegrop 1. Undergrunnen i dette området er relativt steinrikt og kokegropa ligger mellom to konsentrasjoner av større stein. Disse konsentrasjonene med større stein kan være rester etter gamle steingjerder. Det ble også i enkelte andre sjakter påtruffet konsentrasjoner av større stein. Hvis så er tilfelle har de en øst-vestlig orientering.

Som kokegrop 1, fremstår også kokegrop 2 som en sirkulær nedgraving med skjørbrent stein og kull.

Diameter: 0,80	Dokumentasjon: Foto
----------------	------------------------

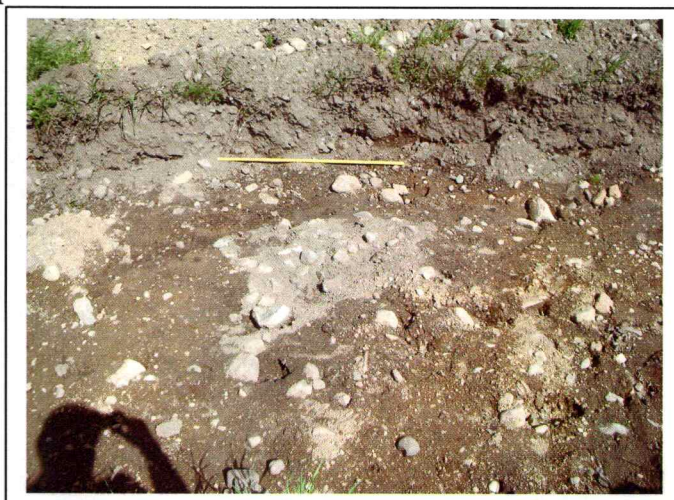

ID99988 - kokegrop 2. Bilde tatt ovenfra

I tillegg til de to kokegropene ble det på denne flaten også funnet fire strukturer med ukjent funksjon. Tre av disse strukturene ble funnet i umiddelbar nærhet av dagens frukthage og er blitt tolket som spor etter røtter.

Det ble imidlertid funnet en struktur i samme sjakt som de to kokegropene. Denne fremstår som diffus i form og består av en nedgraving med organisk masse og stein. Skiller seg klart fra undergrunnen. Kan være en ødelagt kokegrop.

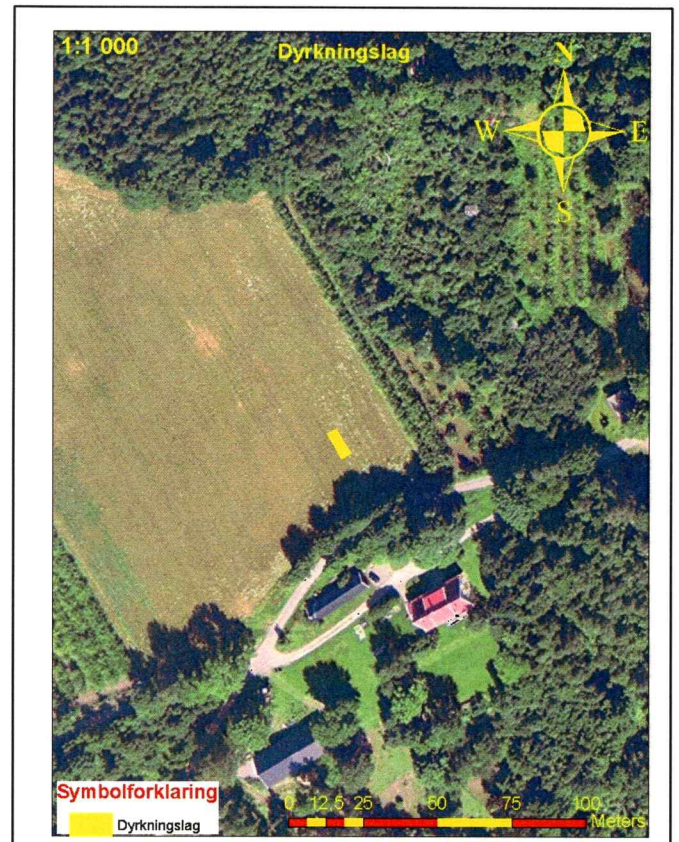
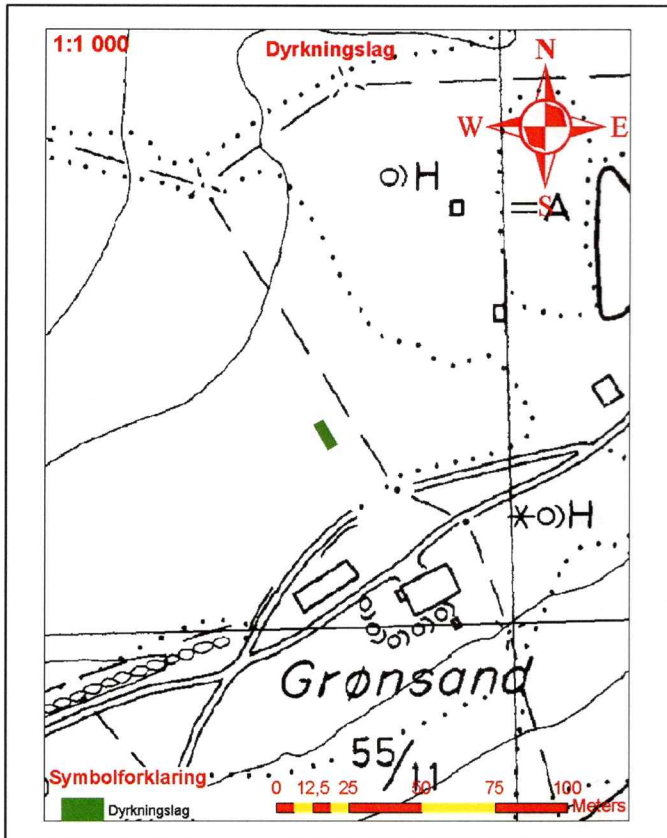
Diameter: 1,13 m	Dokumentasjon: Foto
------------------	------------------------

Struktur med ukjent funksjon. Bilde tatt ovenfra

Dyrkningslag

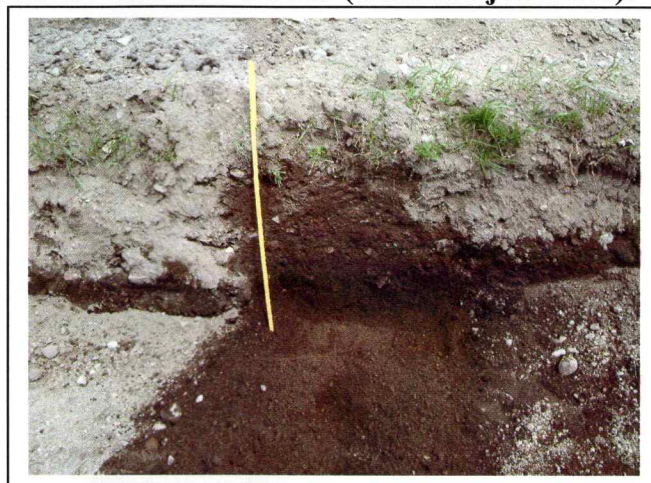
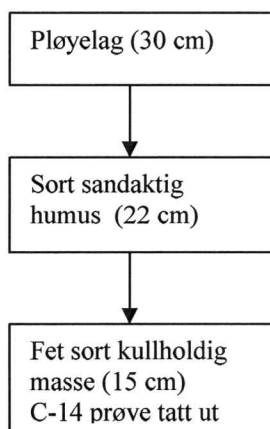
Ca . 13 m rett vest for ”midtstolperekka” i sydøst dukket det opp en dump i undergrunnen. Denne hadde en utbedrelse på ca. 8 m. i sjaktens lengderetning.

I denne ”dumpa” kunne man helt klart skille ut tre lag over undergrunnen, inkludert pløyselaget. Lagene under pløyselaget er tolket som spor etter en eller flere tidligere dyrkningsfaser.

Under pløyselaget, som hadde en tykkelse på 30 cm., ble det avdekket et lag bestående av sort sandaktig humus, som i første rekke skiller seg ut i fra pløyselaget ved at det har en distinkt mørkere farge. Dette laget hadde en tykkelse på 22 cm. Under dette laget dukket det opp et lag med sort fet kullholdig masse med en tykkelse på 15 cm.

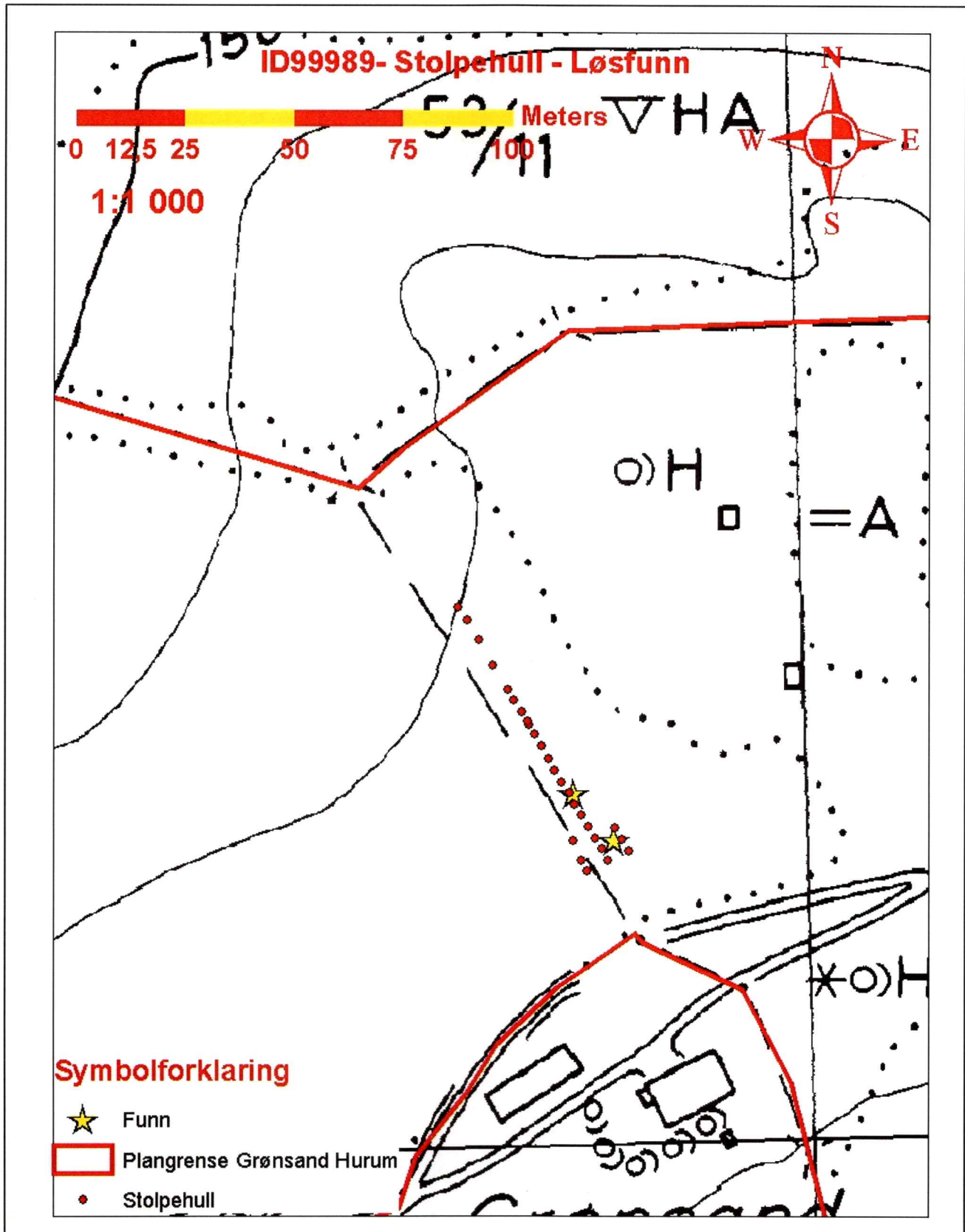
Dette kullholdige laget ble C-14 datert til: 250 – 430 AD (Romersk jernalder).

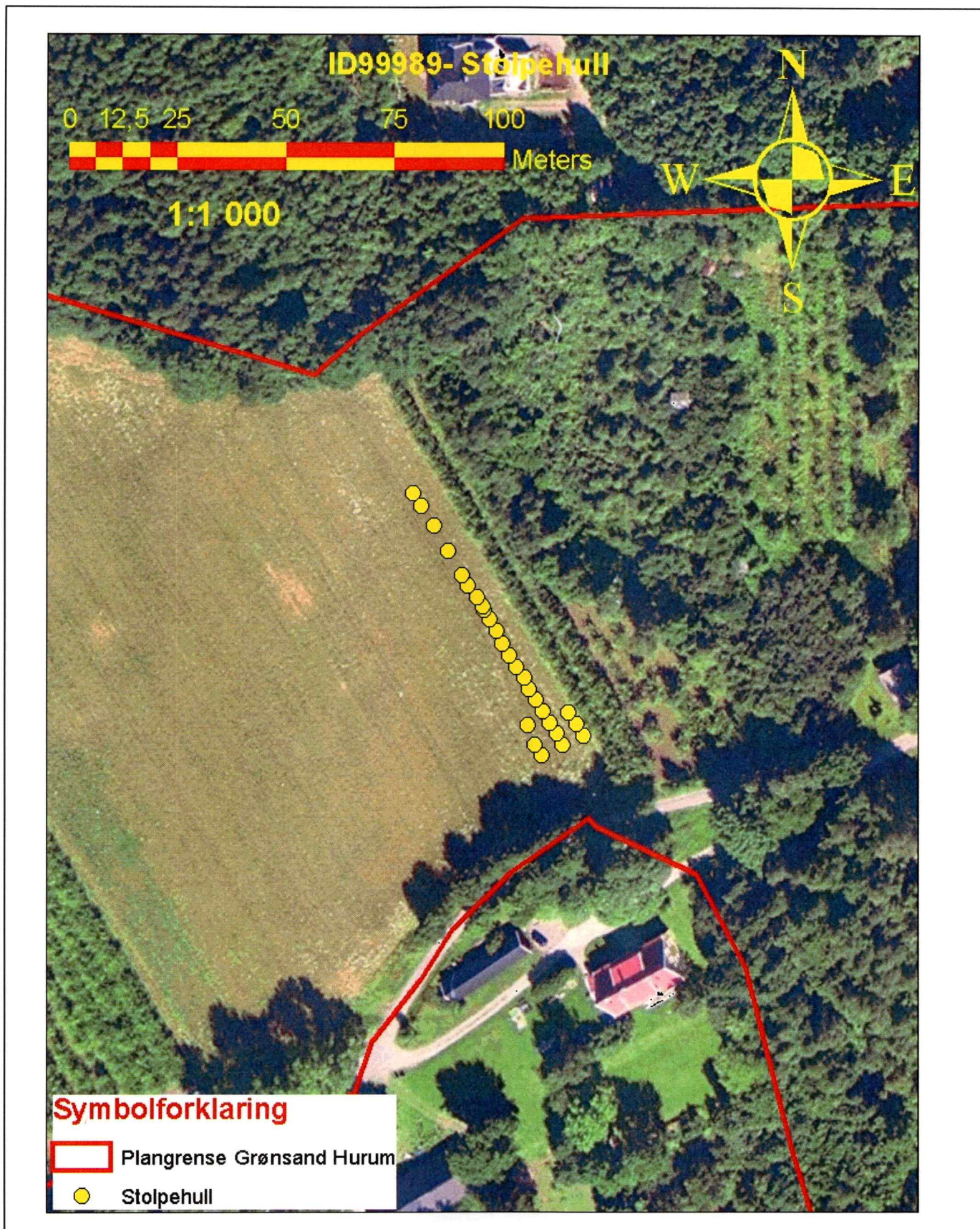

Profil av mulig dyrkningslagrest. Bilde tatt mot øst

IDnr 99989 - Stolpehullrekke(er) bestående av 31 stolpehull samt to gjenstandsfunn

På kanten av en flate som faller av mot vest og nord ble det registrert 31 stolpehull fordelt på tre rekker orientert nordvest – sydøst. Stolpehullene ligger ca. 50 m. vest-sydvest for rydningsrøysfeltet og gravrøysa.

De 31 stolpehullene fordeler seg på tre rekker hvorav midtrekka består 25 stolpehull og hver siderekke har 3 stolpehull Stolpehullene i midtrekka fremstår som sirkulære jevnstore stolper

(bortsett fra enkelte doble stolpehull) som ligger innbyrdes ca. 2,5 – 3 m. Stolpehullene i siderekkene fremstår også som sirkulære, men er mindre enn de i midtrekka. Det bør her bemerkes at grunnen til at det ikke ble registrert flere enn tre stolpehull i siderekkene er at da disse ble påvist ble utvidelsen av søkesjakten stoppet og at eventuelt flere stolpehull i siderekkene befinner seg fremdeles under markoverflaten.

I lengderetning har stolpehullsrekka en utstrekning på 67,5 m og i bredde på 10,5 m. Siderekkene ligger 5 m. fra midtstolperekka.

ID99989 Stolpehullrekke(er). Bilde tatt mot nordvest

To av stolpehullene fra midtrekka og et fra en av siderekkene snittet.

Stolpehull 1:

Dette stolpehullet utgjør den sydlige avgrensningen av midtrekka og har en sirkulær form. Massene består av sort sandaktig fet masse, nedgravet i gulbrun sand.

Diameter: 0,37 m	Dokumentasjon:
	Foto

Stolpehull 2:

Oval form. Massene består sort sandaktig organisk masse nedgravet i gulbrun sand

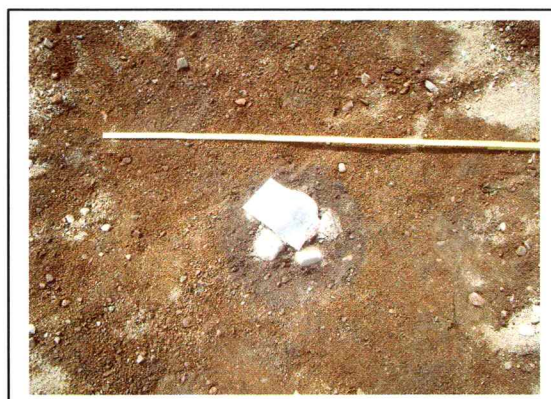
Lengde: 0,45 m	Dokumentasjon: Foto
Bredde: 0,30 m	

Stolpehull 3:

Sirkulær form med enkelte stein i strukturen. Dette kan være rester etter steinskoning. Stolpehullet er nedgravet i brun sand.

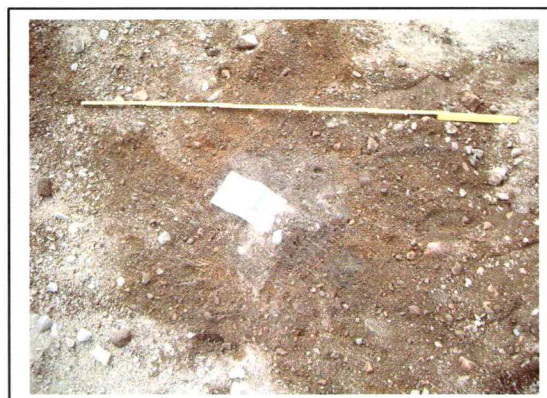
Diameter: 0,30 m	Dokumentasjon: Foto
------------------	------------------------

Stolpehull 4:

Sirkulær form, nedgravet i brun grusaktig sand.

Diameter: 0,37 m	Dokumentasjon: Foto

Stolpehull 5

Stolpehull nr 5 ut gjør den sydlige avgrensning av den østlige siderekka. Stolpehullet har en sirkulær form og er nedgravet i brun sand.

Diameter: 0,25 m	Dokumentasjon: Foto

Stolpehull 6

Som stolpehull nr 5 tilhører også nr. 6 til den østre siderekka. Strukturen har en sirkulær form og er nedgravet i brun sand.

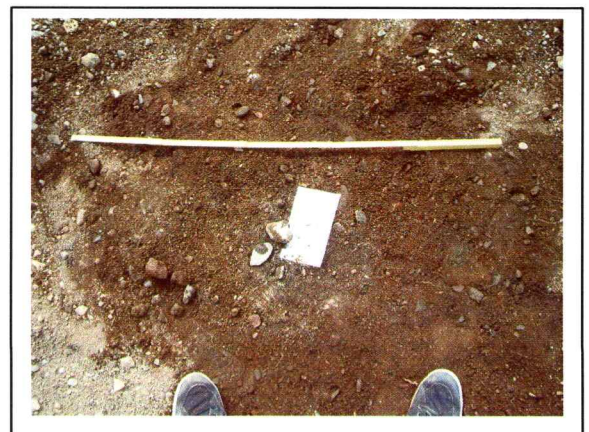
Diameter: 0,30 m	Dokumentasjon: Foto

Stolpehull 7: (Snittet)

Stolpehull nr. 7 utgjør den sydlige avgrensningen av den vestlige siderekka. Stolpehullet har en sirkulær form og er nedgravet i brun grusaktig sand. Ved snitting ble profilen lagt mot nordvest. Snittet viste at stolpehullet hadde en dybde på 16 cm. Det bør her bemerkes at ved den maskinelle fremrensning ble det gravd ca. 5 cm ned i undergrunnen.

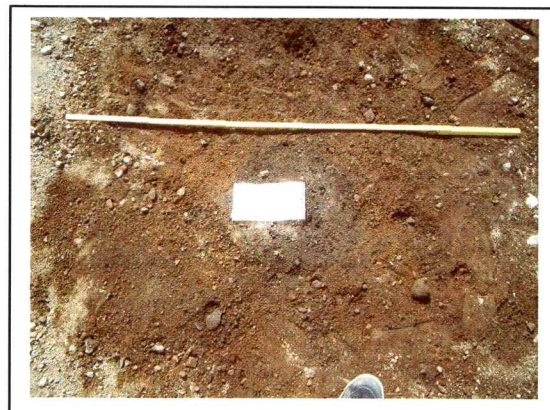
Diameter: 0,33 m	Dokumentasjon: Foto

Stolpehull 8:

Del av vestre siderekke. Sirkulær form nedgravet i brun sand.

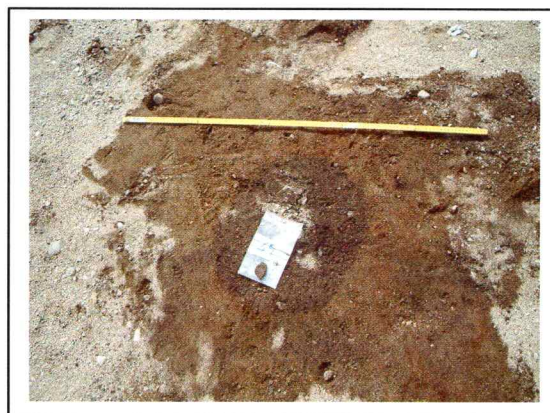
Diameter: 0,29 m	Dokumentasjon: Foto
------------------	------------------------

Stolpehull 9: (Snittet)

Oval form nedgravet i brungrå sand. Ved snitting ble profilen lagt mot nord. Stolpehullet hadde en dybde på 35 cm. og var steinskodd

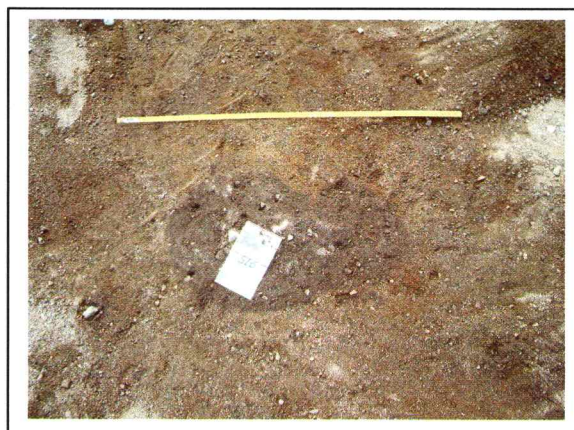
Lengde: 0,43 m	Dokumentasjon: Foto og plan og profiltegning 1:20
Bredde: 0,37 m	
Dybde: 0,35 m	

Stolpehull 10:

Stolpehull 10 er tolket om et "dobbel" stolpehull og ha en oval form. Stolpehullet er nedgravet i gulbrun sand.

Lengde: 0,62 m	Dokumentasjon: Foto
Bredde: 0,37 m	

Stolpehull 11:

Sirkulær form nedgravet i brun sand.

Diameter: 0,35 m	Dokumentasjon: Foto
------------------	------------------------

Stolpehull 12:

Oval form nedgravet i gulbrun sand.

Lengde: 0,50 m	Dokumentasjon: Foto
Bredde: 0,38 m	

Stolpehull 13:

Sirkulær form nedgravet i brun sand

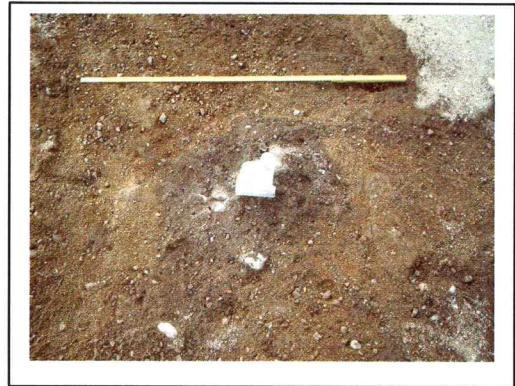
Diameter: 0,43 m	Dokumentasjon: Foto
------------------	------------------------

Stolpehull 14:

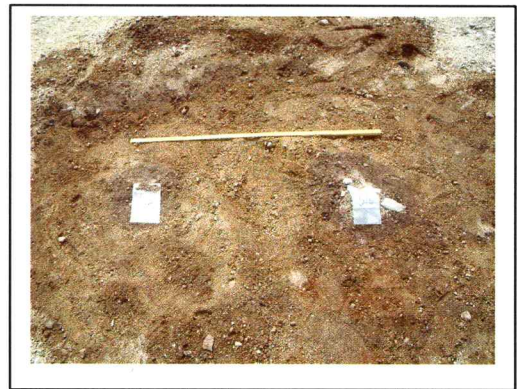
Oval form, nedgravet i brun sand.

Lengde: 0,50 m	Dokumentasjon: Foto
Bredde: 0,43 m	

Stolpehull 15:

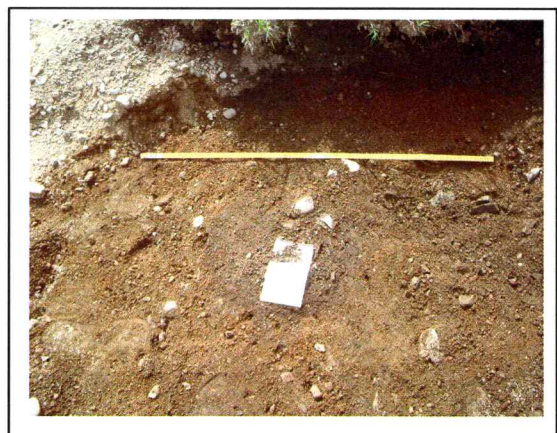
Sirkulær form. Ligger ca. 50 cm. Syd for stolpehull 16. Nedgravet i gulbrun sand.

Diameter: 0,26 m	Dokumentasjon: Foto
------------------	------------------------

Stolpehull 16:

Sirkulær form, nedgravet i brun sand

Diameter: 0,42 m	Dokumentasjon: Foto
------------------	------------------------

Stolpehull 17:

Sirkulær form, nedgravet i brun sand

Diameter: 0,40 m	Dokumentasjon: Foto
------------------	------------------------

Stolpehull 18:

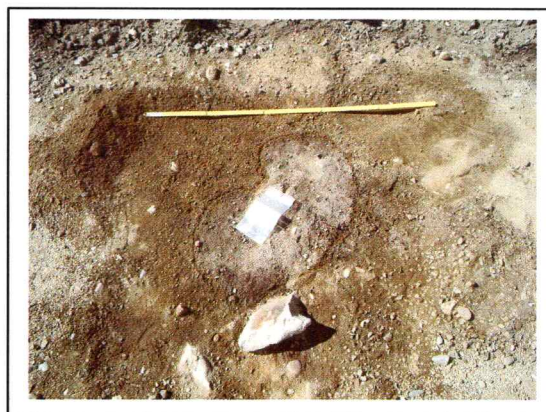
Sirkulær form nedgravd i brun sand. Mulig skoningstein i nordlig del.

Diameter: 0,43 m	Dokumentasjon: Foto
------------------	------------------------

Stolpehull 19:

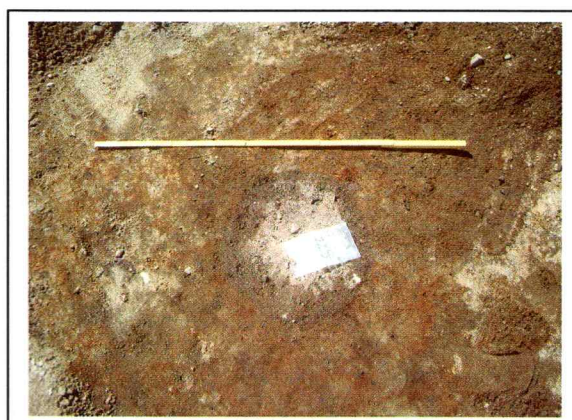
Ovalform, tolket som et dobbelt stolpehull. Mulig skoningstein i østre del.

Lengde: 0,61 m	Dokumentasjon: Foto
Bredde: 0,34 m	

Stolpehull 20:

Sirkulær form nedgravet i brun sand

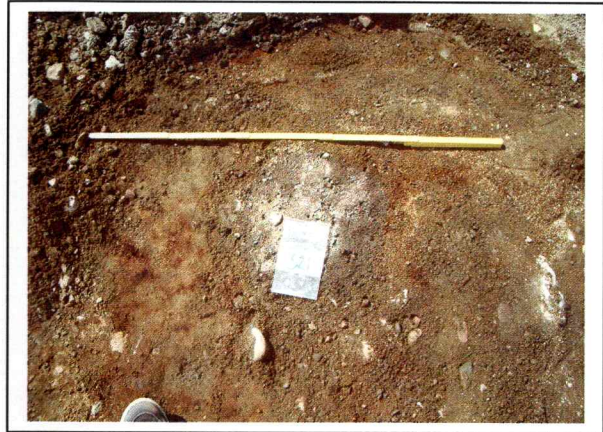
Diameter: 0,43 m	Dokumentasjon: Foto
------------------	------------------------

Stolpehull 21:

Sirkulær form nedgravet i brun sand.

Diameter: 0,38 m	Dokumentasjon: Foto
------------------	------------------------

Stolpehull 22:

Sirkulær form nedgravet i brun sand.

Diameter: 0,40 m	Dokumentasjon:
------------------	----------------

Stolpehull 23:

Sirkulær form nedgravet i brun sand

Diameter: 0,43 m	Dokumentasjon:
------------------	----------------

Stolpehull 24:

Sirkulær form nedgravet i brun sand.

Diameter: 0,35 m	Dokumentasjon:
------------------	----------------

Stolpehull 25:

Diffus form.

Diameter: 0,28 m	Dokumentasjon:
------------------	----------------

Stolpehull 26:

Usikkert. Diffus form. Utgjør en del av den vestre siderekka.

Diameter: 0,32 m.	Dokumentasjon:
-------------------	----------------

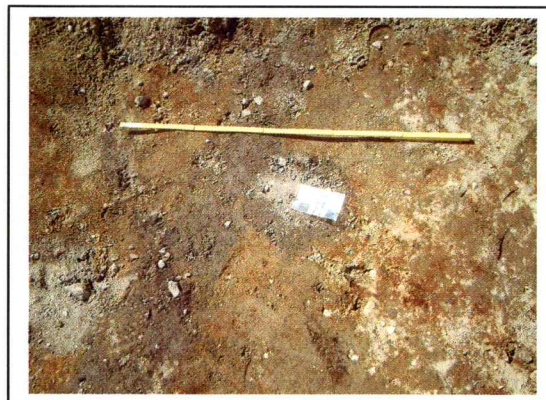
Stolpehull 27:

Sirkulær form nedgravet i brun sand. Mål mangler.

Stolpehull 28:

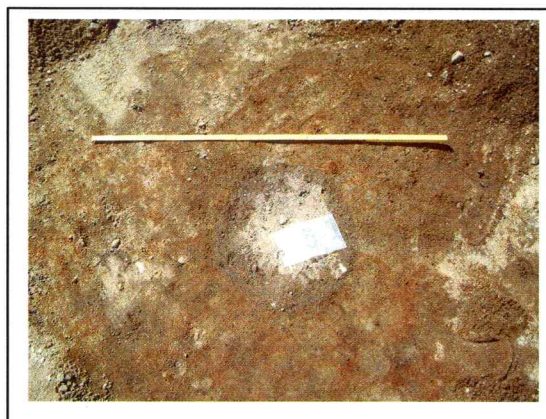
Sirkulær form. Skadet av drenerør i søndre del.

Diameter: 0,29 m	Dokumentasjon: Foto
------------------	------------------------

Stolpehull 29:

Sirkulær form nedgravet i brun sand.

Diameter: 0,39 m	Dokumentasjon: Foto
------------------	------------------------

Stolpehull 30:

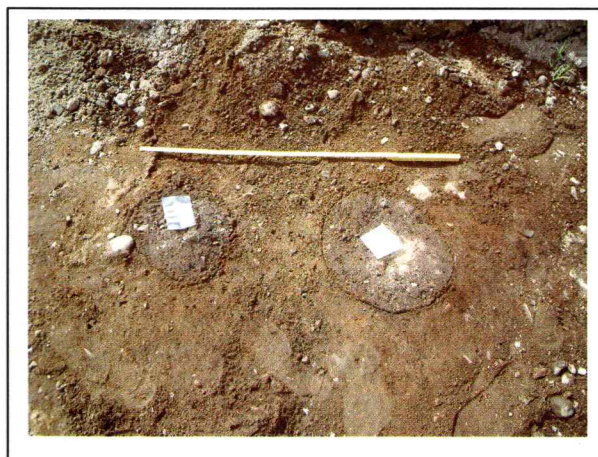
Sirkulær form. Ligger 27 cm syd for stolpehull 31.

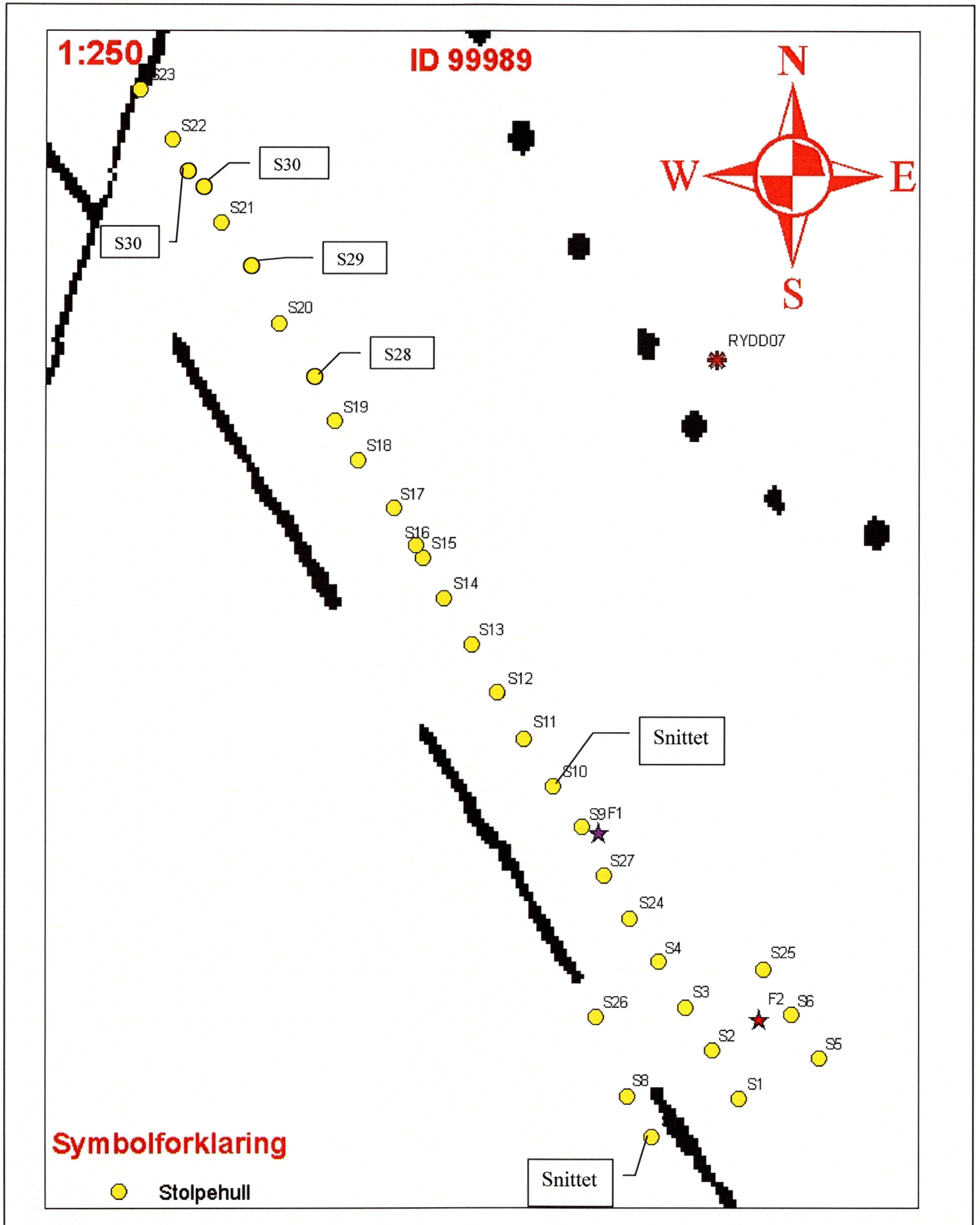
Diameter: 0,31 m	Dokumentasjon: Foto
------------------	------------------------

Stolpehull 31:

Sirkulær form nedgravet i brun sand.

Diameter: 0,43 m	Dokumentasjon: Foto
------------------	------------------------

Stolpehullene nr. 28 – 31 ble ikke målt inn av landmåler da disse ble rensset frem etter at innmålingen ble foretatt. Disse ligger mellom stolpehull nr. 19 og stolpehull nr 23. Disse er lagt inn manuelt på kartet ovenfor og er derfor ikke nødvendigvis nøyaktig plassert i forhold til de øvrige stolpehullene.

Stolpehullene 18, 19, 20, 21, 22, 23, 28, 29, 30 og 31 som ligger lengst nordvest", så ut til å ha en anelse annen vinkling enn de øvrige stolpehullene og ble i felt tolket som en evt. eldre fase. Dette er imidlertid usikkert.

Funn 1:

I umiddelbar nærhet av stolpehull nr. 9 ble det i undergrunnen funnet en bronsegjenstand. Denne er ca 6 cm lang og er tolket som et håndtak. I den ene enden har det vært en ring, men denne er delvis brukket av. Hvilken funksjon eller alder denne gjenstanden har er foreløpig usikkert.

Funn 2:

I området mellom stolpehull 2 og stolpehull 6 ble det i løsmassene funnet en kjerneskrape og et avslag i flint.

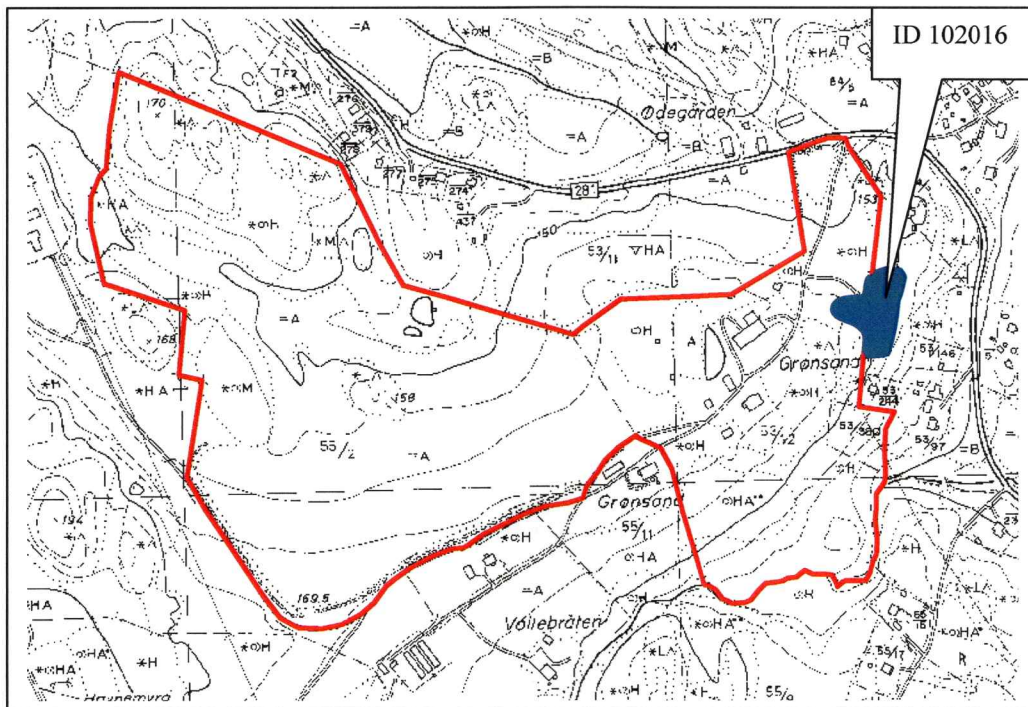
Hvorvidt disse gjenstandene kan settes i sammenheng med stolpehullsrekkene er det ikke mulig å si noe om ut i fra den informasjon registreringen ga.

ID 102016 – Enkeltminne nr. 8 Gravhaug

I området øst for driftbygningene, delvis innenfor og delvis utenfor plangrensen ble det registrert et gravfelt med 8 hauger, hvorav en ligger innenfor planområdet. Disse ligger på kanten av platået hvor terrenget faller markant av mot øst ned mot Oslofjorden.

Haugen har en sirkulær form og er bygd opp av stein av varierende størrelse (10 – 40 cm. I diameter) Haugen er lite markert i terrenget.

Diameter: 5 m	Dokumentasjon:
Høyde: 0,3 m	

Etter registreringen var ferdig ble samtlige av de funntomme sjaktene gjenfylt, mens områdene med strukturer ble stående åpne og strukturene dekt til med filtduk.

DRAMMEN 16.11.2006

Kjell E. Sønsterud

Feltleder